

Sadiq QARAYEV

Mövcudluq şükranlığı

İLƏHİ, Sənin əzəli və əbədi mövcudluğun var olub, olan və olacaqların yeganə səbəbidir. Şüurlu mövcud etdiklərindən biri kimi, sənə şükür edə bilməyimə sonsuz şükürlər edirəm...

İLƏHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, zaman xəttinin milyardlarla nöqtələrinin birində, mənə oxşar milyonların içindən birini – məni seçdin, mövcud etdin. Bu insan idrakına sığmaycaq ehtimallar çoxluğundan bir şans deməkdir...

İLƏHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni canlı mahiyyətində mövcud etməyi qərar verdin. Mən su olsam, neylərdim?.. Canlılar məndən ötrü bir-birlərini öldürərdi, məni çirkləndirərdilər... Mikroblardan balinalara qədər olanları yaşada bilməzdim, hüceyrələrdə, kapilyarlarda, borularda axa bilməzdim... Soyuq qar olub kimsəsiz zirvələrdə dayanırdım. Və mən sərinləyib, sonra

boğa bilməzdim, ruzi verib, sonra hamısını bütövlükdə uda bilməzdim... Ayna kimi təmiz, gah bulanıq, hərdən səslə, birdən lal ola bilməzdim. Özümə möhtac olanları qurudub, nəfəsini kəsə bilməzdim. Gah dərin, gah dayaz ola, hər yerə axa bilməzdim... Mən su olsam, neylərdim, İLƏHİ?.. Su ola bilməzdim...

Mən torpaq olsam, neylərdim?.. Bərəkət verib, ruzi verib, böyüdüb, gözdirib, sonra uda bilməzdim... Günahsız insanların, körpə mələklərin üzərinə tökülüb, onları vaxtsız bu dünyadan ayıra bilməzdim... Bitkilərin, heyvanların üstümdə mübarizəsinə aşağıdan yuxarı baxa bilməzdim. Tarix boyu insanların müharibə səbəbi olub, üzərimdən axan qanlarını özümə hopdura bilməzdim. Varlığın beton divarları, kasıbın yamaqlı çəpəri məni hissələrə bölərdi, göydələnlər altında nəfəsim kəsilərdi, qürurum ölərdi... Bərələ baxardım sinəmdəki səngərlərə, üşütmə

tutardım insan udduğum zəlzələ, ləngərlərlə. Dözməzdim torpaq olmağa, tapdaq olmağa, bu gün birinə, sabah başqasına bostan olmağa... Dəyişkən: qara, qonur, boz, sarımtıl, özündən qırmızı, qarışıq: gilli, qumlu, şoran, duzlu, şit ola bilməzdim. İLAHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni torpaqdan yaratdın, torpağa qaytaracaqsan, ancaq torpaq kimi mövcud etmədin.

İLAHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni cansız yaratmadın. Kəsək olsam, tez əzilərdim, daş olsam, başlar qırardım... Məni şeytana atardılar, onu əzə bilməzdim, yalançı olardım... Qaya olsam, soyuq, biganə, dəmir olsam, kəsən, betonlar arasında boğulan, kükürd olsam, boğan olardım, keçmişdən gəlib, ciyərlərə dolardım... Qızıl olsam, gah parıldayıb, gah küsən, öz-özündən itən olardım. Mən heç bir cansız ola bilməzdim, bacarmazdın, mövcudluqdan qaçardım...

İLAHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni canlı yaratmağa qərar verdin! Ancaq məni bitki yaratmadın... Mən ot olub vaxtsiz biçilərdim, ayaqlanardım... İnsan ümidinə qalıb susuz quruyardım, heyvanlar üçün üst-üstə, taya yığılardım. Meyvə olsaydım, bazarlarda satırdım, mənə qiymət qoyardılar, əzib-sıxıb, istədikləri maye halına salardılar... Kasıb baxıb, şişərdi, varlılar kom-kom alardılar...

Ağac da ola bilməzdim, qolumu kəsərdilər, yarpaqlarımı, çiçəklərimi vaxtsiz dərərdilər... Məndən gəmi, qapı, ən pisi isə döşəmə düzəldərdilər... Pis otaqlara açılan, pusulan qapı, döşəmə ola bilməzdim...

İLAHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni heyvan kimi canlı mövcud etmədin! Balina, akula olsam, neylərdim? Doymazdım, nə qədər çeynəmədən udsaydım... İstəməzdim yaşamaq naminə doymadan udmağı. Xırdaları udub, böyük mövcudluq kimi qalmağı... Balıq olsam, qarmaqlara keçərdim, yaşamağın eşqiylə hara gəldi üzərdim...

İLAHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni sürünən yaratmadın... Mən ilan ola bilməzdim... Zəhərli olduğumu bilmədən necə yaşayardım? Gözüm zəif görərdi, soyuqqanlı

olardım, ya qorxudan, ya tamahdan sarıldardım, sancardım... Yox, ilan ola bilməzdim, dar, qaranlıq yollarda sürünə bilməzdim...

İLAHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni qartal, bayquş, nə də sərçə kimi xəlvə etdin... Gözüm çox iti olardı, caynaqlarım güclü, tez görərdim, parçalayardım... Xarabalıqlar arzu edərdim... quş ürəkli olardım, bir dən üçün həyəcədən əsərdim... Mən yırtıcı, qarğışçı, həyəcanlı ola bilməzdim...

İLAHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni dördayaqlı yaratmadın! Mən çaqqal ola bilməzdim, pələnglərin artığını gözləyəm. Pələng ola bilməzdim, parçalayam, hökm sürəm. İt ola bilməzdim... Hürmək yorardı məni... yal üçün yaltaqlanıb, sümsüklüyü bacarmazdım... küçələrdə, qapılarda azardım.. Canavar kimi yaxşılıq edəni, yediyimdən artığını xain olub parçalaya bilməzdim... Tülkü kimi bic-bic baxardım, hiylə qurardım?.. Mən tülkü ola bilməzdim... Eşşək yükü də götürə bilməzdim... həm işləyib, həm təhqirə dözə bilməzdim. Ayı olub qanmazlığı, porsuq olub yeyib-yatmağı bacarmazdım... Mən heyvan ola bilməzdim! Bacarmazdım... Yaşamaq üçün vəhşiliklər, oyunlar edə bilməzdim. Meymun da ola bilməzdim! Yersiz gülüş, mənasız əsəbiləşmək yorardı məni... Nə insana, nə heyvana bənzəməyən meymun mahiyyətinə dözə bilməzdim, yerləşməzdim. Bacarmazdım. Yaşamaq üçün alçalmazdım, yüngülləşməzdim... qürurumla güləşməzdim...

İLAHİ, zərrədən kainata qədər olanları qüdrəti, hikməti, elmi ilə mövcud edən, zamanın insan ağına sığmayan ən kiçik anında, mövcud olmuşları, olanları, olacaqları nəzərətdə, nizamda saxlayan, zaman və məkanı vəhdətdə, tam görən ALLAH, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni insan formasında su, torpaq, bitki və heyvan mahiyyətində yaratmadın!

İLAHİ, Sənə sonsuz şükürlər olsun ki, məni nə keçmişdə, nə gələcəkdə, səhralarda, tropiklərdə, buzlu, qarlı yerlərdə deyil, indiki zamanda, cənnətin əkizi AZƏRBAYCANDA, azərbaycanlı yaratdın. İnsan mahiyyətində, İNSAN kimi mövcud etdin!